

Lääne-Viru maakonnas Haljala vallas Vátku külas Peetri-Jaagu kinnistu eraldistel 2, 9, 10, 15 ja 16 sanitaarraie ja eraldistel 8 ja 11 lageraie keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUSTUS

Lähtudes 13.01.2025 ja 31.01.2025 esitatud metsateatistest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lg 1 p 2, § 6 lg 2 p 22 ja lg 4, § 9 lg 1, § 11 lg 2 ja 8¹, metsaseaduse (MS) § 41 lg 8¹, Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” § 1 lg 1 ja § 15 p 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded”, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1 Jätta algatamata Lääne-Viru maakonnas Haljala vallas Vátku külas Peetri-Jaagu kinnistu (registriori nr 4656331, katastriüksus katastritunnusega 88701:001:0623) eraldistel 2, 9, 10, 15 ja 16 sanitaarraie ja eraldistel 8 ja 11 lageraie keskkonnamõju hindamine (KMH).

1.2 Täiendavad keskkonnameetmed lisaks õigusaktidest tulenevatele nõuetele ei ole vajalikud.

1.3 Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1 Kinnistu omaniku Osaühing KARO METS (registrinumber 11422840) volitatud isikud Jano Lepik ja Tambet Song esitasid 13.01.2025 ja 31.01.2025 Keskkonnaametile metsateatiseid Peetri-Jaagu kinnistu eraldistel 2, 9, 10, 15 ja 16 sanitaarraie ja eraldistel 8 ja 11 lageraie tegemiseks. Raied on kavandatud kokku 5,61 ha suurusel alal hinnangulise raie mahuga 255 tm. Metsateatiseid on registreeritud metsaressursi arvestuse riiklikus registris (metsaregister) nr-te 50001098553, 50001098556, 50001098557, 50001098561, 50001098562, 50001105555 ja 50001105532 all.

Kavandatav raieala paikneb Natura 2000 võrgustikku kuuluvatel **Lahemaa looduslal** ja **Lahemaa linnualal** ning siseriiklikult kaitse alla võetud **Lahemaa rahvuspargi Lahemaa ja Ilumäe piiranguvööndis**, kus on kaitsekorra aluseks Vabariigi Valitsuse 19.02.2015 määrus nr 18 „Lahemaa rahvuspargi kaitse-eeskiri” (edaspidi kaitse-eeskiri).

2.2 Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu selle kohta, kas kavandatav tegevus on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJS § 3 lg 1 p 2, § 6 lg 2 p 22, § 6¹ lg 3, § 7 p 4, § 9 lg 1, § 11 lg 2 ja 4, MS § 41 lg 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” § 1 lg 1 ja § 15 p 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel lähtutakse KMH eelhindangust (KeHJS § 6 lg 2 p 22, § 11

lg 2³). Eelhinnang lisatakse KMH algamise või algamata jätmise otsusele (KeHJS § 6 lg 2 p 22, § 11 lg 4).

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhinnangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJS § 6¹ lg 3). Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lg 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded”.

3.1 Kavandatav tegevus

3.1.1 Tegevuse iseloom ja maht

Peetri-Jaagu kinnistu eraldistel 2, 9, 10, 15 ja 16 sanitaarraiet kokku 4,84 ha suurusel alal hinnangulise raie mahuga 142 tm. Sanitaarraie eesmärgiks on metsa hooldamine. Sanitaarraiet tehakse hooldusraiena metsa sanitaarse seisundi parandamiseks ja ohuallikat mittekujutavate surevate või surnud puude puidu kasutamise võimaldamiseks, kui see ei ohusta elustiku mitmekesisust (MS § 28 lg 4 p 2, lg 7 p 3). Sanitaarraie käigus ei tohi puistu täius langeda alla 30% (metsa majandamise eeskirja¹ § 6 lg 3). Kavandatud on raied, kus puistu täius ei lange alla 39%.

Peetri-Jaagu kinnistu eraldistel 8 ja 11 kavandatakse lageraiet hall-lepikutes kokku 0,77 ha suurusel alal kahe mittepiirneva langina (vastavalt 0,38 ja 0,39 ha) hinnangulise raie mahuga 113 tm. Uuendusraiet (sh lageraiet) tehakse, et võimaldada metsa uuendamist või uuenemist (MS § 28 lg 4 p 1, lg 6). Lageraie korral raieletakse raielangilt ühe aasta jooksul raie algusest arvates kõik puud, välja arvatud seemnepuudeks jäetavad 20–70 hajali või mõnepuuliste gruppidega paiknevat mändi, arukaske, saart, tamme, sangleppa, künnapuud või jalakat 1 ha kohta ja elujõuline järelkasv ning säilikpuud ehk elustiku mitmekesisuse tagamiseks vajalikud puud või nende säilinud püstiseisvad osad (MS § 29 lg 1).

Kaitse-eeskirja § 22 lg 2 alusel tuleb raiete tegemisel piiranguvööndis säilitada koosluse looduslik tasakaal ning liigiline ja vanuseline mitmekesisus, millest tulenevalt seatakse tingimus jätta säilikpuid koguses vähemalt 20 tm/ha ning antakse soovitus säilitada osa jalalseisvaid surnud puid ning lamapuitu. Säilikpuude olemasolu tagab elustiku mitmekesisuse ja suurendab vanuselist mitmekesisust. Koosluse liikide ja vanuse mitmekesisuse säilitamise nõue on vajalik, et tagada metsa jätkusuutlik ja mitmekesine areng, kus on esindatud võimalikult paljud liigid. Liigirikkuse säilitamise seisukohalt on määrav eelkõige säilikpuude, sealhulgas surnud puidu maht. Üldise liigirikkuse seisukohast on oluline jämedamõõtmeliste säilikpuude rohkus, mida ei koristata ja mis jäävad metsa alaliseks. Optimaalne säilikpuude kogus koosluse liikide ja vanuse mitmekesisuse säilitamiseks uuendusraiel (sh lageraiel) on 20 tm/ha. Säilikpuud valitakse esimese rinde suurima diameetriga puude hulgast, eelistades olemasolul kõvalehtpuid, mände ja haabasid ning eritunnustega nagu põlemisjälgede, õõnsuste, tuuleluudade või suurte okstega puid. Jalalseisvad surnud puud ja lamapuit võimaldavad leida elu- ja toitumispaiku erinevatele liikidele, suurendades seega samuti bioloogilist mitmekesisust.

¹ Keskkonnaministri 27.12.2006 määrus nr 88 „Metsa majandamise eeskiri”.

3.1.2 Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega

Peetri-Jaagu kinnistu asub Lääne-Viru maakonnas Haljala vallas. Kavandatav raieala jääb alale, kus kehtib Vihula Vallavolikogu poolt 13.08.2003 määrusega nr 19 vastu võetud Vihula valla üldplaneering² (üldplaneeringu kehtestamise ajal asus kinnistu Vihula vallas), millega alale raiepiiranguid ei ole sätestatud.

3.1.3 Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Kavandatava tegevuse eesmärk on võimaldada taastuvate loodusressursside (puit) kasutust. Kavandatud raie käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatööl metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud metsa majandamise eeskirja §-s 19 sätestatuga.

3.1.4 Tegevuse energiakasutus

Energiakasutus raietööl on masinate kütuse tarbimine.

3.1.5 Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raietööl saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

3.1.6 Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Raie töödega ei kaasne jäätmete teket. Metsamajandusjääke ehk raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

3.1.7 Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Raie töödel on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raie töid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

3.1.8 Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Raie töödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

3.2 Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1 Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

² Kättesaadav: <https://www.haljala.ee/vihula-valla-uldplaneering>

Peetri-Jaagu kinnistu sihtotstarve on 100% maatulundusmaa ja see asub hajaasustuspriirkonnas.

Kavandatava raieala mõjualas (milleks on kuni 30 m)³ sama kinnistu eraldistel 5, 7 ja 14 on kehtivad registrikanded harvendusraie tegemiseks kokku 7,78 ha suurusel alal hinnangulise raie mahuga 401 tm (metsaregistris kehtivad registrikanded vastavalt nr-tega 50001091913, 50001098554 ja 50001098560), eraldistel 1 ja 12 on kehtivad registrikanded aegjärgse raie tegemiseks kokku 0,73 ha suurusel alal hinnangulise raie mahuga 45 tm (metsaregistris kehtivad registrikanded vastavalt nr-tega 50001098552 ja 50001105533) ning piirneval Juhani kinnistul (katastrinumber 88701:001:0372) on eraldisel 3 kehtiv registrikanne nr-ga 50001052370 aegjärgse raie tegemiseks 2,02 ha suurusel alal hinnangulise raie mahuga 36 tm.

Kavandatava raieala 30 m mõjualas ei ole registreeritud teisi raieid (kehtivaid registrikandeid metsaregistris). Raietega maakasutust ei muudeta, metsamaa kõlvik säilib ja ala jääb jätkuvalt kasutusse metsamaana.

3.2.2 Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raiealal ei esine taastumatuid loodusvarasid. Eraldised asuvad valdavalt angervaksa kasvukohatüüpides (v.a eraldis 10, kus on naadi kasvukohatüüp) ning seal kasvavad kase (eraldised 2 ja 9), kuuse (eraldised 10, 15 ja 16) ja halli lepa (eraldised 8 ja 11) enamusega küpse metsa arenguklassi kuuluvad puistud

3.2.3 Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatavatest raietest otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus raietööd läbi viiakse. Kavandatava raiealaga piirnevatel aladel ei esine selliseid häiringuid, mis võiksid mõjutada keskkonna vastupanuvõimet. Raie kavandatakse metsamaastikus, ala ei paikne märgalal, kuid paikneb osaliselt (0,37 ha ulatuses) Kukermäe oja kalda piiranguvööndis ja osaliselt (0,05 ha) ka veekaitsevööndis. Kalda piiranguvööndis asuvate metsade kaitse eesmärk on vee ja pinnase kaitsmine ning puhketingimuste säilitamine (looduskaitse seadus (LKS) § 37 lg 2). LKS § 37 lg 1 p 3 alusel on kalda piiranguvööndi laius Kukermäe ojal 50 m. Veekaitsevöönd on veekogu kaldal erosiooni ja hajuheite vältimiseks (veeseaduse (VeeS) § 118 lg 1) ja selle ulatus on Kukermäe ojal 10 m (VeeS § 118 lg 2 p 2).. Alal ei ole erilist tähelepanu vajavaid pinnavorme.

Lahemaa rahvuspark kuulub Natura 2000 võrgustikku kuuluvate Lahemaa linnuala ja Lahemaa loodusala koosseisu. Ilumäe piiranguvööndi kaitse-eesmärk on pärandkultuurimaastiku, sealhulgas traditsioonilise asustusstruktuuri ja traditsioonilise pärandmaastiku, taluarhitektuuri, ajaloolis-kultuurilise väärtusega hoonete ning loodusdirektiivi⁴ elupaigatüüpide, kaitsealuste liikide ja nende elupaikade kaitse (kaitse-eeskirja § 18 lg 1). Lahemaa piiranguvööndi kaitse-

³ Runnel, K. 2021. RMK rakendusuuring „Kaitstavate metsafragmentide eesmärgipärasuse suurendamine”.
https://media.rmk.ee/files/Rakendusuuring_Metsafragmentid_lopparuanne_R1.pdf

⁴ Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ, looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta,
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:01992L0043-20070101&from=EN>

eesmärk on pärandkultuurmaastiku, sealhulgas pärandmaastiku, asustusstruktuuri, taluarhitektuuri, miljööväärtuste, ajaloolis-kultuurilise väärtusega hoonete ning loodusdirektiivi elupaigatüüpide, kaitsealuste liikide ja nende elupaikade kaitse (kaitse-eeskirja § 18 lg 2). Tingimused metsa majandamisele piiranguvööndis on sätestatud kaitse-eeskirja §-s 22.

Kavandatava raieala mõjualas (milleks on kuni 30 m) Peetri-Jaagu kinnistul on Eesti looduse infosüsteemi (EELIS) andmetel registreeritud loodusdirektiivi I lisas nimetatud elupaigatüübi aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (6510) tunnustele vastavad alad, mis on Lahemaa loodusala kui Lahemaa rahvusparki kaitse-eesmärgiks (§1 lg 1 p2).

Kultuuriväärtuseid raiealal ei leidu.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2.4 Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus.

Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud MS §-s 35.

3.3 Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöördumus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatavate raiete keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatavate raiete mõju keskkonnaelementidele:

Kaitse-eeskirja järgi on puidu kokku- ja väljavedu keelatud külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja (kaitse-eeskirja § 4 kohaselt Keskkonnaamet) võib seda lubada juhul, kui pinnas võimaldab (kaitse-eeskirja § 22 lg 3). Pinnast ei kahjustata, kui puidu kokku- ja väljavedu tehakse külmunud pinnaselt või külmumata pinnaselt kaitseala valitseja nõusolekul, kui pinnas seda võimaldab.

Vesi – kavandatav raieala asub osaliselt (0,37 ha) Kukermäe oja kalda piiranguvööndis ja osaliselt (0,05 ha) veekaitsevööndis. Kuivõrd veekaitsevööndi ulatuses ei ole lubatud alusmetsa ja põõsarinde eemaldamine, säilib puistu ülarinne ning tõenäoline kokkuveosuund ei ole oja suunas, siis kavandataval raiel veekogule olulist mõju ei ole.

Välisõhk ja kliima – kavandatavatel raietel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksikud raied eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus – raie on kavandatud vastavalt kehtivatele õigusaktidele (sh kooskõlas kaitse-eeskirjaga, sh kaitse-eeskirja § 22 lg 1 p-s 2 sätestatud lubatava lageraielangi suurusega), tekkiva lageda ala pindala on väike ja alale jäävad säilikpuud ehk elustiku

mitmekesisuse tagamiseks vajalikud puud, seega ei mõjuta raie eelduslikult oluliselt maastikuilmet ega looduslikku mitmekesisust.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele – raied on kavandatud kokku 5,61 ha suurusel alal hinnangulise raie mahuga 255 tm, raie tööde tegemisel ei suurene ümbruskonna liikluskõormus. Raie tööde mõju on lokaalne, elanikkonda ei mõjuta.

Raie teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatavad raied on ühekordse lühiajalise mõjuga, kestusega umbes üks kuu. Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest mõju.

3.3.1 Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Raied on kavandatud Lahemaa looduslal ja Lahemaa linnualal. Alade kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korralduse nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri” lisa 1 p 1 alap-s 24 ja p 2 alap-s 167.

Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevusega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku alade kaitse-eesmärgile. Käesoleval juhul ei ole tegevus otseselt vajalik Lahemaa loodusala ega Lahemaa linnuala kaitse-eesmärkide saavutamiseks.

Loodusdirektiivi artikkel 6 lg 1 kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lg 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist. Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi⁵ järgi tuleb elupaikade halvenemisena käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatus pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga.

LKS § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu ehk eespool viidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

Metsaelupaikade seisund ei ole loodusdirektiivi rakendamise aruande⁶ järgi valdavas osas soodne. See viitab sellele, et metsaelupaikade pindala ja või seisund on võrreldes esialgse seisundiga vähenenud. Seega, vältimaks elupaikade seisundi jätkuvat halvenemist, tuleb tagada, et ühegi hetkel teadaoleva elupaiga pindala ja seisund selleks moodustatud erikaitsealadel ei väheneks.

3.3.1.2 Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

⁵ Natura 2000 alade kaitsekorraldus. Elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätteid (2019/C 33/01) lk 21-22.)
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125\(07\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125(07)&from=EN)

⁶ Loodusdirektiivi rakendamise aruanne. Allikas:

http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=ee/eu/art17/envxtxsa/EE_habitats_reports-20190725-083848.xml&conv=589&source=remote

Kavandatava sanitaarraie teostamisel jääb puistute täius vähemalt 39%, säilib puistu esimene rinne (ei teki lagedat ala). Lageraie eesmärgiks on metsa uuendamine ning puidu kasutamise võimaldamine. Lageraie korral raiutakse raielangilt ühe aasta jooksul raie algusest arvates kõik puud, välja arvatud seemne- ja säilikpuud ning elujõuline järelkasv, tekkiva lageda ala pindala on väike ja alale jäävad säilikpuud ehk elustiku mitmekesisuse tagamiseks vajalikud puud. Hall lepp on lühiealine puuliik ja lageraie tegemisega tekib võimalus ala uuendamiseks väärtuslikemate puuliikidega, mis toetavad elurikkuse ja kaitse-eesmärkide säilimist pikas perspektiivis. Teiste uuendusraieliikide (turberaiete) kasutamine hall lepikutes ei ole otstarbekas, sest ala uueneks taas juure- ja kännuvõsudest halli lepaga. Seega, väikesel pindalal lageraie hall-lepikus ei muuda oluliselt maastikuilmet ega ole olulise negatiivse mõjuga loodusväärtustele.

Lahemaa loodusala kaitse-eesmärgiks olevatest loodusdirektiivi elupaigatüüpidest asub kavandatava raieala 30 m mõjualas ning osaliselt kattub kavandatavate raiete servaalaga niiduelupaik 6510 (aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud). Ülalnimetatud niiduelupaik on Lahemaa loodusala kaitse-eesmärgiks. Võttes arvesse, et metsamaterjali kokkuvedu on Lahemaa rahvuspargis lubatud vaid külmunud pinnasega, ei muuda puittaimestiku raie raieala niiduelupaigaga kattuv osas elupaiga seisundit halvemaks. Niidutaimedele konkurentsi pakkuvate puude eemaldamine niidult mõjub pigem soodsalt, pidurdades niidu edasist kinnikasvamist. Raiete teostamisel piirnevatele niidualadele otsest mõju ei ole. Kokkuveoteede asukohta ei ole määratud. Metsamaterjali kokku- ja väljaveo käigus peab igati vältima niitude kahjustamist ja kasutama kinnistul varemkasutuses olnud teid.

Kuna kavandatava raieala mõjualas ja raiealal ei asu lisaks eespool käsitletule muid Lahemaa loodusala ja Lahemaa linnuala kaitse-eesmärkideks olevaid loodusdirektiivi elupaigatüüpe ega liikide elupaiku, siis kavandatav raietegevus nende alade kaitse-eesmärke ei kahjusta. Kavandatav raie ei mõjuta ebasoodsalt Lahemaa loodusala ja Lahemaa linnuala kaitse-eesmärke ega nimetatud alade terviklikkust.

3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

Raied on kavandatud Lahemaa rahvuspargi Lahemaa piiranguvööndis. Mõju rahvuspargi kaitse-eesmärkidele, mis kattuvad Lahemaa linnuala ja Lahemaa loodusala kaitse-eesmärkidega, on käsitletud p-s 3.3.1.2.

Kavandataval raiealal ja selle 30 m mõjualas ei esine muid Lahemaa rahvuspargi kaitse-eesmärgiks olevaid väärtusi, mida raied mõjutaks, samuti ei ole alal registreeritud muid kaitstavaid loodusobjekte.

3.3.2 Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Raietel ei ole olulist kumulatiivset mõju. Lageraiete käigus tekkivad lagedad alad on pindalalt väikesed, piirnevatel aladel säilib puistu esimene rinne, seega kavandatavatel raietel ei ole olulist koosmõju kaitse-eesmärkidele.

Raied on kooskõlas üldplaneeringuga, kaitse-eeskirjaga, LKS-ga, MS-ga ning muude õigusaktidega, seega eelduslikult olulist mõju ei ole.

3.3.3 Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Antud raiete puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

Vastavalt kaitse-eeskirja § 22 lg-le 3 on keelatud puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja võib seda lubada juhul, kui pinnas võimaldab.

Metsa majandamise eeskirja § 7 kohaselt võib sanitaarraie korras raiuda:

- 1) surnud puid;
- 2) väliselt nähtava tüvemädanikuga ja tüvemädaniku tekitajate viljakehaga puid;
- 3) puid, millel on juurepessu kahjustusega seotud tugev vaiguvool;
- 4) tüvekahjuritest asustatud puid;
- 5) puid, millel enam kui pool võra on pöördumatult kahjustatud, ja kuiva ladvaga puid;
- 6) puid, millel on põlenud juurekaela piirkond ja selle ümbruses paiknev metsakõdu;
- 7) kuuski, mille koor on puiduni kahjustatud vähemalt 10% ulatuses tüve ümbermõõdust ja teiste liikide puid, mille koor on kahjustatud vähemalt 30% ulatuses tüve ümbermõõdust;
- 8) tormiheidet, tormimurdu ja tormi vaalitud puid ning lumemurdu ja lume vaalitud puid.

Metsa majandamise eeskirja § 6 lg 3 kohaselt ei tohi sanitaarraie käigus puistu täius langeda alla 30%.

Raiete tegemisel tuleb säilitada koosluse looduslik tasakaal ning liigiline ja vanuseline mitmekesisus (kaitse-eeskirja § 22 lg 2). Koosluse liikide ja vanuse mitmekesisuse säilitamise nõue on vajalik, et tagada metsa jätkusuutlik ja mitmekesine areng, kus on esindatud võimalikult paljud liigid. Liigirikkuse säilitamise seisukohalt on määrav eelkõige säilikpuude, sealhulgas surnud puidu maht. Üldise liigirikkuse seisukohast on oluline jämedamõõtmeliste säilikpuude rohkus, mida ei koristata ja mis jäävad metsa alaliseks. Optimaalne säilikpuude kogus koosluse liikide ja vanuse mitmekesisuse säilitamiseks on uuendusraiel (sh lageraiel) 20 tm/ha. Seetõttu tuleb kaitsealal säilikpuid jätta MS-ga sätestatud miinimumkogusest suuremas koguses ehk vähemalt 20 tm/ha. Säilikpuud valitakse esimese rinde suurima diameetriga puude hulgast, eelistades kõvalehtpuid, mände ja haabasid ning eritunnustega nagu põlemisjälgede, õõnsuste, tuuleluudade või suurte okstega puid (metsa majandamise eeskirja § 13 lg 2). Eraldisel 11 on soovitatav jätta säilikpuudeks eelkõige kased ja võimalusel jalalseisvaid kuivanud puid. Säilikpuud koristamisele ei kuulu ja jäävad metsa alaliseks (metsa majandamise eeskirja § 13 lg 4). Soovitatav on olemasolul säilitada ka osa lamapuitu, mis võimaldab leida elu- ja toitumispaiku erinevatele liikidele, suurendades seega samuti bioloogilist mitmekesisust.

LKS § 55 lg-st 6¹ lähtuvalt on keelatud looduslikult esinevate lindude pesade ja munade tahtlik hävitamine ja kahjustamine või pesade kõrvaldamine ning tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal. Lindude pesitsemise tippaeg on aprilli keskpaigast suve keskpaigani, seega tagab raietöödele seatud ajaline piirang pesitsusrahu ka teistele metsalindudele.

Metsa kokkuveoteede, laoplatsti, raielankide raidmetest puhastamise viisid ja kord on kehtestatud metsa majandamise eeskirjaga.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks.

3.4 Eelhinnangu järeldus

Kavandatavatel raietel ei ole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning

tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Ebasoodsad mõjud Natura 2000 võrgustiku aladele on välistatud. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

1. On välistatud, et tegevus avaldab ebasoodsat mõju Lahemaa linnuala ja Lahemaa loodusala, mis kuuluvad Natura 2000 alade võrgustikku, kaitse-eesmärkidele ja alade terviklikkusele.
2. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
3. Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariolukordi või suurõnnetusi.
4. Tööde tegemisel keskkonnakaitsenõuetele vastavalt on avariolukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Eelhindamise otsus on koos metsateatise otsusega metsaregistris ning avalikustatakse väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

Eelhinnangu koostaja:

Ülle Visnapuu
metsahoiu vanemspetsialist
metsaosakond